

نگاهی به تأثیر شهید محمدحسن شریف قنوتی، اولین شهید روحانی دفاع مقدس در مقاومت مردمی خونین شهر

«شیخ» پایه‌گذار جنگ‌های چریکی در خرمشهر بود

نیروها می‌دیدند یک روحانی چهل‌وچند ساله با آن هیکل نحیفش از دشمن ترس ندارد، روحیه می‌گرفتند. در شرایطی که عراق توان نظامی عظیمی را برای اشغال خرمشهر بسیج کرده و توان نظامی خرمشهر برای دفاع تنها سیزده دستگاه تانک بود و سپاه خرمشهر و شهید جهان آرا، با تمام توان در حفظ شهر می‌کوشیدند، شهید شریف قنوتی مسئولیت تأمین مهمات را بر عهده گرفت. او با روحیه بلند و مقاوم خود، مایه دلگرمی رزمندگان شد و چندین بار دشمن متجاوز را از شهر بیرون راند.

اینجا بود که نام شیخ شریف در سنگرها پیچید و در آخر به گوش عراقی‌ها رسید. شهید شریف قنوتی خرمشهر را مانند کف دست می‌شناخت. او به چریک‌های خود آموزش‌های خاص مقطعی

می‌داد و آنها را در مکان‌های حساس خرمشهر مستقر می‌کرد. نیروهای او در جنگ تن به تن اغلب پیروز می‌شدند و این شکست‌ها عجلش عراقی‌ها به خون‌آورا روزبه‌روز بیشتر می‌کرد. شهید شریف قنوتی را باید نخستین پایه‌گذار جنگ‌های چریکی در خرمشهر دانست. شناخت شهید شریف قنوتی از وضعیت خرمشهر در آن دوره زمانی به اندازه‌ای بود که فرماندهی که بر داشته بود، الله‌اکبر می‌گفت و شجاعتش یعنی‌ها نوع درگیری با دشمن و ادوات زرهی آنها و شیوه انهدامشان، از شهید شریف قنوتی یاری می‌گرفتند.

■ **مقاومت تا آخرین لحظه**

در روز ۲۴ مهر ۱۳۵۹، شهید شریف قنوتی به همراه واثم مهمات وارد خیابان چهل متری خرمشهر، که محور مرز کزی حمله و تقسیم

دعای عهد، روح بیکران‌ه‌اش را زلال تر می‌کرد. در یک کلام، زندگی شهید طبق سفارش مقام معظم رهبری، آمیخته‌ای از تحصیل، تهذیب و ورزش بود. تحولات کشور‌های اسلامی از نوجوانی برایش اهمیت فراوانی داشت، اما جنایات فجیع گروه‌های افراطی و تکفیری و حرمت شکنی‌های بی‌شرمانه آنها او را قرار را از او رسوده بود. زمانی که تصمیم گرفت دوره‌های آموزشی را بگذرانند، چیزی به خانواده‌اش نگفت و پس از پیگیری‌های پدر، محمدمهدی گفت که تصمیم گرفته برای دفاع از حرم به سوریه برود. می‌گفت: «ما درس خواندیم که به آن عمل کنیم. آموزه‌های دینی به ما اجازه نمی‌دهد که اینگونه مرزهای اسلامی مورد تجاوز واقع شود و ما کاری نکنیم و فقط بنشینیم و درس بخوانیم.» برای پدرش حدیثی از پیامبر اسلام(ص) آورد که اگر انسان صدای مظلومی را بشنود و به یاری‌اش نرود مسلمان نیست. توضیح داد که الان امریکار در سوریه داعش را آورده و بچه‌های کوچک در مناطق مختلف کشور اعم از استان‌های مازندران، گیلان، کرمان، کرمانشاه و خراسان شمالی داشت و برای تبلیغ دینی به این استان‌ها در طول سال سفر می‌کرد. ارادت خاص نسبت به مولای علی بن موسی الرضا(ع)، تداوم ارتباط با قرآن و اقامه نماز صبح در مسجد، زیارت هفتگی جمرکان و زمزمه همیشگی

زندگی می‌کنند از تدریس او اطلاع نداشتند. ■ **تصمیم برای اعزام**

پس از آن بود که برای فعالیت‌های تبلیغی و دینی از مناطق مختلف کشور اعم از استان‌های مازندران، گیلان، کرمان، کرمانشاه و خراسان شمالی داشت و برای تبلیغ دینی به این استان‌ها در طول سال سفر می‌کرد. ارادت خاص نسبت به مولای علی بن موسی الرضا(ع)، تداوم ارتباط با قرآن و اقامه نماز صبح در مسجد، زیارت هفتگی جمرکان و زمزمه همیشگی

■ **از راست به چپ**

۱- ورزشی با توپ بیضی شکل - عفو کرده شده - ناسازگاری ■ ۲- از اقرار مشتری - از اعمال واجب برای میت - ماسک - قصه شعر گونه ■ ۳- آب تنی - خدای هندوها - رود روسیه - بنده و شما ■ ۴- اندازه گرمی و سردی هوا - همدم - بار سفر ■ ۵- پنیانگناری - شهر و استانی با همین نام ■ ۶- وزیر فرعون عصر حضرت موسی (ع) - خلاف میل کسی رفتار کردن - هیچ وقت ■ ۷- برگ برنده - مذهب - از القاب اشرافی اروپا - پاکیزه ■ ۸- چاپ مقاله در نشریات - دلجویی - سخن بیهوده ■ ۹- ظرف چوبی حمل گل یا خاک - سود حرام - جمع قوه - طلا ■ ۱۰- سرزمین بلند - مادر آذری - جداسازی ■ ۱۱- شقایق - قیل باستانی ■ ۱۲- ضد مذهبی - کبوتر صحرایی - همراه تب ■ ۱۳- پول سرزمین آفتاب تابان - امتحان - ضد فراز - طوق بندگی ■ ۱۴- بمب خطرناک - نقاب سیاه - خرابی ■ ۱۵- واسطه‌گری - از کار‌ها در تداول عامیانه - ضمیمه اشاره ■ ۱۵- مرسوم - نوعی زردآلو - موهوم

■ **از بالا به پایین**

۱- محاسن - گذاشتن - شهری در آذربایجان شرقی ■ ۲- رگ گیاه - زیاده‌روی در مصرف - ایشان ■ ۳- پیشوا ی دینی - هفتمین ماه سال میلادی - همسایه تهران ■ ۴- خدا - یکان - سنگ طعام معدنی ■ ۵- دانه تسبیح - نو عروس هزار داماد - مسافربر شهری ■ ۶- شتر بدون کوهان - کرکس - گلخن حمام ■ ۷- تأثیر گذار - فساد - هر یک از دو سطح سکه ■ ۸- دبیر کل سابق سازمان ملل - پسر زینباروی بهشتی - افسون رام کردن جانور درند ■ ۹- سفید آذری - از عتبات عالیات عراق - شام به هم ریخته ■ ۱۰- واحد شمارش گردو - جامه درویشی - فرمانده ■ ۱۱- اولین رهبر الجزایر پس از استقلال - چیزی که به عنوان سمبل گروه مورد پرستش قرار گیرد - از ولایات مهم شمال افغانستان ■ ۱۲- بازگشت از گناه - غروب کردن ماه و خورشید - بانگ نهیب ■ ۱۳- گردآوردن و جمع کردن - کسی که هر آن عقیده‌اش عوض می‌شود - یار قوری ■ ۱۴- بمب خطرناک - نقاب سیاه - نیستی و خرابی ■ ۱۵- واسطه‌گری - از روی بی‌میلی و اجبار - مالدار

نگاه

نگاهی به آمار شهدای روحانی کل کشور از پیش از انقلاب تاکنون

عروج ۵۶۷ رزمنده طلبه و روحانی در کربلای ۵

■ **علیرضا محمدی**

کنگره ۴ هزار شهید روحانی کشور روز چهارم خرداد در قم برگزار می‌شود. این آمار (۴ هزار شهید) آن هم به نسبت جمعیت روحانیون کشور، مؤید حضور چشمگیر این قشر به دیگر اقشار در عرصه‌های مختلف انقلاب، دفاع مقدس، دفاع از حرم و... است. چنانچه گفته می‌شود روحانیون نسبت جمعیت‌شان ۱۰ برابر دیگر اقشار شهید داده و با احتساب ۳ هزار جانباز و ۳۰۰ آزاده، شش برابر دیگر قشرها، جمعیت ایشانرا گر اعم از شهید، جانباز و آزاده دارند.

تنها ۳۰۰ شهید خاص تهران بزرگ است. همچنین آن‌طور که حجت‌الاسلام حاجی عبدالله حاجی صادقی نمایندۀ ولی فقیه در سپاه به مناسبت برگزاری قریب‌الوقوع کنگره شهدای روحانی منتشر شد، تعداد شهدای روحانی که پیش از انقلاب در زندان‌های رژیم طاغوت به شهادت رسیده‌اند، ۲۲ شهید عنوان شده است. همین آمار به ۹۷ شهید روحانی از نهضت مشروطه تا پیروزی انقلاب اشاره کرده است. هر چند طبق گفته مسئولان برگزاری کنگره، آمار شهدای روحانی پیش از انقلاب هنوز به صورت دقیق تعیین نشده است. لذا می‌توان این انتظار را چون در زمان شهادت به طلبگی مشغول

نبوده جزو آمار شهدای روحانی محسوب نشده است. ■ **۳ هزار و ۸۹۰ شهید**

۳۵ شهید روحانی مدافع حرم، ۱۵۶ شهید روحانی ترور، ۹۲ شهید روحانی مفقودالاثَر و... آمارهای دیگری از شهدای قشر روحانیت که صورت گرفته با احتساب شهدای قبل از انقلاب و شهدای دفاع مقدس این قشر و همین‌طور دو شهید روحانی حادثه تروریستی اخیر در حرم مطهر امام رضا(ع) به صورت دقیق آمار کلی ۲ هزار و ۸۹۰ شهید روحانی کشور را ارائه می‌دهند. ذکر این نکته نیز ضروری است که چون ۷۰ شهید طلبه وجود دارند که هنوز طلبگی آنها محرز نشده، این امکان وجود دارد که آمار شهدای روحانی تا ۴۵۰۰ شهید نیز افزایش یابد.

در پایان به برخی از آمارهای جالب شهدای روحانی به تفکیک ماهیت و کسوت این شهدای عزیز اشاره می‌کنیم: ۲۰ شهید روحانی مجتهد مسلم، ۱۸۱ شهید سطح عالی چهار حوزه، ۷۰ شهید روحانی غواص، ۵۴۶ شهید روحانی سادات، ۲۲ روحانی شهید در جایگاه فرماندهی قرارگاه، لشکر، تیپ و ۲۲۲ شهید روحانی در مسئولیت‌های گردان و گروهان و نقش‌های کلیدی و ۵۰ شهید روحانی در مسئولیت تبلیغات جبهه و جنگ و...

داشت که آمار ذکر شده بعدها تغییر یابد.

■ **دفاع مقدس و اوج حضور روحانیون**

اما آنچه آمار شهدای روحانی را به یکباره تغییر داده و آمارهای شگفت انگیزی را پیش‌روی‌مان قرار می‌دهد، حضور گسترده طلاب و روحانیون در دفاع مقدس است. از اولین ماه شروع دفاع مقدس که شیخ شریف قنوتی در خط مقدم نبرد و کوچه پس کوچه‌های خرمشهر توسط یعنی‌ها به شهادت رسید، تا مراد ماه ۱۳۶۷ که شعله‌های جنگ به شکل عملی در جبهه‌ها فروکش کرد، قشر روحانی ۳ هزار و ۴۴۱ شهید را در دفاع مقدس تقدیم کشور و نظام اسلامی کرد. (۳ هزار و ۲۶۰ شهید بسیجی و ۲۸۱ شهید با عضویت سپاهی در که جبهه‌ها آسمانی شدند)

نکته جالب در آمار ارائه شده توسط کنگره شهدای روحانی کشور، دقت موشکافانه این آمار در خصوص تعداد و ماهیت شهدای روحانی پس از انقلاب است. در خصوص همین شهدای روحانی دفاع مقدس حتی تعداد شهدای برخی از عملیات‌ها به صورت تفکیکی ارائه شده است. به عنوان نمونه در عملیات بزرگ کربلای ۵، طلاب و روحانیون آمار خیره کننده ۵۶۷ شهید را تقدیم کرده‌اند. با عنوان شده که روحانیون در استان تهران ۷۵۰ شهید دارند که از این آمار

				۱	۳				
								۹	۴
					۷		۶		
				۲		۸	۵		
				۹				۱	۷
				۴			۲	۹	۵
							۸		۲
							۶		
				۷	۴				
						۶	۵	۲	

۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸
۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶	۲۷	۲۸	۲۹	۳۰	۳۱	۳۲	۳۳	۳۴	۳۵	۳۶
۳۷	۳۸	۳۹	۴۰	۴۱	۴۲	۴۳	۴۴	۴۵	۴۶	۴۷	۴۸	۴۹	۵۰	۵۱	۵۲	۵۳	۵۴
۵۵	۵۶	۵۷	۵۸	۵۹	۶۰	۶۱	۶۲	۶۳	۶۴	۶۵	۶۶	۶۷	۶۸	۶۹	۷۰	۷۱	۷۲
۷۳	۷۴	۷۵	۷۶	۷۷	۷۸	۷۹	۸۰	۸۱	۸۲	۸۳	۸۴	۸۵	۸۶	۸۷	۸۸	۸۹	۹۰
۹۱	۹۲	۹۳	۹۴	۹۵	۹۶	۹۷	۹۸	۹۹	۱۰۰	۱۰۱	۱۰۲	۱۰۳	۱۰۴	۱۰۵	۱۰۶	۱۰۷	۱۰۸
۱۰۹	۱۱۰	۱۱۱	۱۱۲	۱۱۳	۱۱۴	۱۱۵	۱۱۶	۱۱۷	۱۱۸	۱۱۹	۱۲۰	۱۲۱	۱۲۲	۱۲۳	۱۲۴	۱۲۵	۱۲۶

■ **پاسخ جدول شماره ۶۴۸۸**

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶	۲۷	۲۸	۲۹	۳۰
۳۱	۳۲	۳۳	۳۴	۳۵	۳۶	۳۷	۳۸	۳۹	۴۰	۴۱	۴۲	۴۳	۴۴	۴۵
۴۶	۴۷	۴۸	۴۹	۵۰	۵۱	۵۲	۵۳	۵۴	۵۵	۵۶	۵۷	۵۸	۵۹	۶۰
۶۱	۶۲	۶۳	۶۴	۶۵	۶۶	۶۷	۶۸	۶۹	۷۰	۷۱	۷۲	۷۳	۷۴	۷۵
۷۶	۷۷	۷۸	۷۹	۸۰	۸۱	۸۲	۸۳	۸۴	۸۵	۸۶	۸۷	۸۸	۸۹	۹۰
۹۱	۹۲	۹۳	۹۴	۹۵	۹۶	۹۷	۹۸	۹۹	۱۰۰	۱۰۱	۱۰۲	۱۰۳	۱۰۴	۱۰۵
۱۰۶	۱۰۷	۱۰۸	۱۰۹	۱۱۰	۱۱۱	۱۱۲	۱۱۳	۱۱۴	۱۱۵	۱۱۶	۱۱۷	۱۱۸	۱۱۹	۱۲۰
۱۲۱	۱۲۲	۱۲۳	۱۲۴	۱۲۵	۱۲۶	۱۲۷	۱۲۸	۱۲۹	۱۳۰	۱۳۱	۱۳۲	۱۳۳	۱۳۴	۱۳۵

جدول

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶	۲۷	۲۸	۲۹	۳۰
۳۱	۳۲	۳۳	۳۴	۳۵	۳۶	۳۷	۳۸	۳۹	۴۰	۴۱	۴۲	۴۳	۴۴	۴۵
۴۶	۴۷	۴۸	۴۹	۵۰	۵۱	۵۲	۵۳	۵۴	۵۵	۵۶	۵۷	۵۸	۵۹	۶۰
۶۱	۶۲	۶۳	۶۴	۶۵	۶۶	۶۷	۶۸	۶۹	۷۰	۷۱	۷۲	۷۳	۷۴	۷۵
۷۶	۷۷	۷۸	۷۹	۸۰	۸۱	۸۲	۸۳	۸۴	۸۵	۸۶	۸۷	۸۸	۸۹	۹۰
۹۱	۹۲	۹۳	۹۴	۹۵	۹۶	۹۷	۹۸	۹۹	۱۰۰	۱۰۱	۱۰۲	۱۰۳	۱۰۴	۱۰۵
۱۰۶	۱۰۷	۱۰۸	۱۰۹	۱۱۰	۱۱۱	۱۱۲	۱۱۳	۱۱۴	۱۱۵	۱۱۶	۱۱۷	۱۱۸	۱۱۹	۱۲۰
۱۲۱	۱۲۲	۱۲۳	۱۲۴	۱۲۵	۱۲۶	۱۲۷	۱۲۸	۱۲۹	۱۳۰	۱۳۱	۱۳۲	۱۳۳	۱۳۴	۱۳۵